

Årsplan

Birkebeineren Friluftsbarnhage

2023-2024

Velkommen til oss, vi jobber for at alle som kommer til Birkebeineren Friluftsbarnehage skal oppleve magiske øyeblikk!

**Magiske øyeblikk skapes av glade barn og engasjerte voksne
med naturen som leke- og læringsmiljø.**

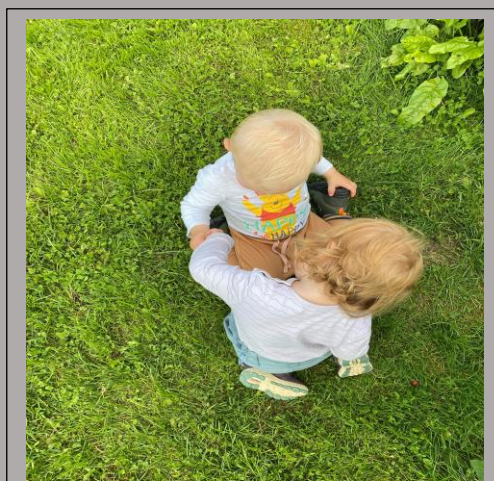
Vi ønsker å synliggjøre våre verdier som skal komme til uttrykk gjennom våre valg og handlinger i hverdagen. Vi må være tilstedeværende, og evne å gjøre de små tingene magiske, samt ta del i magien på barnas premisser. Dette forutsetter engasjerte og kompetente ansatte med god fagkunnskap som setter leken i fokus og prioriterer tid til denne, samt jobber for å fremme barndommens egenverdi. Vi skal ivareta barns rettigheter, gjennom vårt fokus på fysisk og psykisk helse har vi gode forutsetninger for å lykkes med det.

Birkebeineren Friluftsbarnehage skal være en arena der alle barn opplever et inkluderende leke- og læringsmiljø med engasjerte ansatte, som sammen med barna undrer seg over alle små og store oppdagelser og endringer i naturen.

Birkebeineren Friluftsbarnehage ble etablert i 1998, vi er en privat, foreldreeid, enkeltstående barnehage. Et eventuelt overskudd går tilbake til drift av barnehagen, og det er ingen som tar utbytte. Vi har to avdelinger, Grantoppen som er for de yngste barna og Furukrona som er for de eldste. Vi har fokus på det å være en barnehage der alle kjenner hverandre på tvers av avdelinger, både voksne og barn. Dette er en viktig kjerneverdi for alle ansatte i vår barnehage.

Årsplanen er vårt arbeidsverktøy, den er samtidig et dokument som gir foresatte og andre et innblikk og en forståelse for hvorfor vi foretar de pedagogiske valgene vi gjør. I tillegg er årsplanen vår dokumentasjon til Lillehammer kommune, som tilsynsmyndighet, på at vi jobber i tråd med de lover og regler vi er forpliktet til å følge.

Barna som går i Birkebeineren Friluftsbarnehage skal lære å ta vare på seg selv, hverandre og naturen. Barnehagen har en viktig oppgave i å fremme verdier, holdninger og praksis for et mer bærekraftig samfunn. Gjennom varierte opplevelser og erfaringer i naturen skal vi bidra til at alle barna opplever tilhørighet til naturen, samt utvikler et positivt forhold til det å være ute i friluft.

Som barnehage har vi en bevisst strategi på kompetanseheving, for å sikre at vi er i stadig utvikling. Vi fortsetter vårt utviklingsarbeid med overskriften «psykisk helse». Vi jobber for å være en psykisk helsefremmende barnehage, for å kunne lykkes med dette må trygghet og trivsel være i fokus. Et godt foreldresamarbeid er en nødvendig forutsetning i dette arbeidet.

Faglig samarbeid:

Vi har siden 2017 hatt et faglig samarbeid med Nybu barnehage. Dette samarbeidet startet med implementering av ny rammeplan, og resultatet var så positivt for begge barnehagene at vi har valgt å fortsette samt utvikle dette. Vi har tre felles personalmøter i året, i tillegg til en felles planleggingsdag. Dette gir oss et større fagmiljø som er positivt for begge barnehagene, da vi er to relativt små enkeltstående barnehager. Gjennom felles refleksjoner og ikke minst kreative samarbeidsoppgaver utvikler vi oss stadig, på en måte som skal oppleves direkte i hverdagen av barna. Kommende barnehageår vil psykisk helse fortsatt være hovedoverskrift for dette samarbeidet, det å bidra til robuste barn som mestrer å stå støtt i sitt eget liv selv om de møter ulike utfordringer er vårt hovedmål som begge barnehagene har implementert som en kjerneverdi i vår praksis.

Faglig del:

Barns rettigheter er fundamentet i arbeidet vårt i barnehagen. Det å ha fokus psykisk helse og livsmestring er vår hjertesak, og i barnehagen står vi i en særstilling når det kommer til det å forebygge utfordringer og hjelpe barn tidlig.

Rammeplanen fokuserer på omsorg, lek og danning som de viktigste fundamentene i barnehagen. I barnehagen har vi en godt etablert tverrfaglig og helhetlig tenkning som gjør at vi ikke jobber isolert med disse områdene, men ser de som en helhet. I barnehagen skal vi legge et grunnlag og fundament for fremtidig læring og utdanning. Det er da viktig at vi fokuserer på hele barnet, og hjelper de til å bli robuste nok til å stå støtt i sitt eget liv, og takle de ulike utfordringene som de vil støte på. At barna har med seg en opplevelse og forståelse for at de er verdt noe bare fordi de er seg selv!

Relasjoner er noe vi har stort fokus på, og som er et kjerneelement i vårt arbeid med å skape psykisk helsefremmende miljøer. Det er viktig at vi som ansatte har en forståelse for at de valgene vi tar i løpet av en barnehagedag har betydning for barna både her og nå, og senere i livet.

Vi jobber systematisk med psykisk helse, og alle ansatte må ha kunnskap om hvordan vi best kan strukturere hverdagen slik at barna kan få leke i lange perioder med færrest mulig avbrytelser og forstyrrelser. Det er viktig at lekemiljøene er fleksible, slik at de ivaretar barns rett til medvirkning. Vår bevissthet rundt natur og friluftsliv er vi som positivt i denne prosessen, da naturen gir barna mulighet til å skape sine egne lekesoner samt gir de ulike utfordringer ut ifra modenhet, interesse og ferdigheter.

For å kunne tilby barna psykisk helsefremmende lekemiljøer har vi noen grunnmaterialer, supplerende materialer og autentiske materialer tilgjengelig. Vi henter mye inspirasjon fra STYD i dette arbeidet.

Eksempler på disse materialene er:

Grunnmaterialer: kasser, baller, planker, små plataer/ bord, ulike rør, stoffer/ puter og små gulvtepper.

Supplerende materialer: ulikt gjenbruksmateriell som korker, steiner, pinner, bokser, flasker og melkebrett.

Autentiske materialer: hatter, vesker, sko, briller, smykker og nøkler.

Friluftsliv og uteliv generelt er viktig for oss i Birkebeineren Friluftsbarnehage og dette skal oppleves av barna i hverdagen. Friluftsliv er ulikt ut fra alder, og vi jobber aktivt for at barna skal vokse i barnehagen og ikke ut av den. Et eksempel på dette er at når du er liten og ny i barnehagen foregår friluftslivet i umiddelbar nærhet av barnehagen, også leirruker og turer. Dette gir mestring og trygghetsfølelse. Uansett barnets alder er hovedmålet å gi barna et lystfylt og positivt forhold til naturen, uteliv og et ønske om å ta vare på naturen. Vårt nærområde byr på unike muligheter til å utøve variert friluftsliv. Vi har i tillegg til barnehagen to grillhytter og en årestue som vi benytter jevnlig. Vi har leirruke to ganger i året, samt skiuke og vinteraktivitetsuke.

For å sikre oversikt og progresjon har vi et årshjul som gir oss et utgangspunkt for hvordan vi skal jobbe med temaet psykisk helse, samt at vi har laget en progresjonsplan som gir en kortfattet oversikt over noe av det barna opplever innen de ulike fagområdene gjennom sine år i barnehagen.

Årshjul for temaet: psykisk helse, vold og overgrep

	1-2 åringene	3-åringene	4- åringene	5- åringene
September	Meg og min familie	Familie og relasjoner	Familie og relasjoner	Familie og relasjoner
Oktober	Kroppen	Kroppen	Kroppen	Kroppen
November	Følelser	Følelser	Følelser	Følelser Hvordan blir vi til
Januar	Følelser	Ha mot til å si i fra	Ha mot til å si i fra Gode og vonde hemmeligheter	Ha mot til å si i fra Gode og vonde hemmeligheter
Februar	Kroppen min	Kroppen	Kroppen	Gode, vonde og ulovlige berøringer
Mars	Følelser	Følelser	Følelser	Følelser
April	Oppsummering	Oppsummering	Oppsummering	Oppsummering

Årshjul fra æemæ.no

Oversikt over fagområdene og hvordan vi legger opp til progresjon ut fra alder og modenhet:

Kommunikasjon, språk og tekst

1-2 åringen	3-4 åringen	5-6 åringen
Naturen som felles utgangspunkt for undring samtale og refleksjon. Tilstedeværende ansatte som forstår barnas initiativ og tolker deres signaler. Bruke tid på gode samspillsituasjoner i hverdagen mellom barn og voksen (f.eks. bleieskift, måltider, av/påkledning). Benevnelse og gjentakelse er viktig i disse situasjonene. Turtaking i sosialt samspill. Bruk av bildebøker, rim og regler, sang og eventyrfortelling gir et godt utgangspunkt for samtale.	Ansatte som stimulerer og viderefører barnas nysgjerrighet. Gode samtaler i alle aktiviteter, både de daglige rutinesituasjonene og den frie leken. Følge opp barnas initiativ til tegning og lekeskriving. Alderstilpassede spill som gir økt forståelse for turtaking og utvikler kommunikasjon. Bli kjent med bøker med mer tekst, samt faktabøker. Ta del i enkle rollespill. Begynnende forståelse for mengde, lyder, takt og rytme i ord.	Faktabøker supplerer og utvider barnas forståelse, samt stimulerer til videre undring og nysgjerrighet. Tid til samtale og refleksjon rundt egen og andres tilstedeværelse. Bruke spill som stimulerer til lek og læring av begreper, antall, skriftspråk og turtaking. Stimulere til fortellerlyst, fantasi og gjenfortelling av tekst, samt egen tekstsaking. Lek og utforskning av språket med vitser, rim og «tulleord».

Kropp, bevegelse, mat og helse

1-2 åringen	3-4 åringen	5-6 åringen
Legge til rette for, samt motivere barna til å bruke kroppen aktivt både finmotorisk og grovmotorisk for å bli kjent med egen kropp. Legge til rette for mestringsopplevelser ut fra ferdighet og utvikling. Oppmuntre og veilede barna til å bli selvstendige i hverdagssituasjoner. Bevege seg i variert terreng i all slags vær, samt til alle årstider. Være anerkjennende ansatte som støtter og bekrefter barnas ulike følelsesuttrykk.	Vi bruker naturen aktivt som lekeplass hele året. Skilek og sykling der mestring og glede er selve målet. Få erfaring med å bruke ulike verktøy, som sag, kniv og hammer. Ansatte som aktivt deltar, støtter og oppmuntrer.	Vi har fokus på stor grad av selvstendighet i hverdagssituasjoner. Tilrettelegge for lengre turer som utfordrer barnet mer. En lengre tur, samt overnatting for klubben. Tilstedeværende ansatte som bevisst veileder barna i forhold til egne grenser og selvregulering. Utvikle gode holdninger samt respekt for hverandres ulikheter.

Kunst, kultur og kreativitet

1-2 åringen	3-4 åringen	5-6 åringen
Bruk av ulike materialer som stimulerer fantasi og skaperglede. Aktiv bruk av sansene for å utvikle økt forståelse for ulike materials egenskaper. Sansemotorisk stimulering ved bruk av musikk og ulike instrumenter.	La barna få oppleve ulike områder i nærmiljøet som gir en opplevelse av lokal byggekunst og tradisjon. Tilgjengelig materiale slik at barna kan utforske og velge selv. Bevisst bruk av ulike naturmaterialer for å gi varierte opplevelser og inntrykk. Dramatisering av eventyr og fortellinger.	Gi barna en kjennskap til Lillehammer som kulturby gjennom konsertopplevelser, besøk på bibliotek og museum. Stimulere barna til å lage illustrasjoner til historier og sanger. Stimulere til riktig blyantgrep. Dramatisering av eventyr, sanger, fortellinger og egen skapte historier.

Natur, miljø og teknologi

1-2 åringen	3-4 åringen	5-6 åringen
Bli kjent med barnehagens uteområde, samt i nærområdet. Få opplevelser og erfaringer i naturen, til ulike årstider, vær og temperaturer. Fremme aktivitet og bevegelsesglede i naturen. Utforsking av nærmiljøet: med tråkkemaskiner, snøscootere, traktorer, ATV 'er osv.	Utforske naturen med dens ulike planter, dyr og dyrespor. Motivere barna til å være nysgjerrige, bruke sansene, samt undre seg over naturens mangfold. Gi barna erfaring og kunnskap om hva som er hensiktsmessig bekledning og utstyr, ut fra årstid, vær og aktivitet. Bruk av ulike verktøy.	Fremme forståelse for bærekraftig utvikling med fokus på hvilken gjensidig avhengighet vi har av hverandre i naturen, samt en forståelse for hvordan vi mennesker påvirker naturens kretsløp. Få erfaring med å lage bål, samt matlaging ute i naturen.

Etikk, religion og filosofi

1-2 åringene	3-4 åringene	5-6 åringene
Vi setter ord på følelser for at barna skal bli bevisst sine egne følelser. Vi oppmuntrer barna til å være empatiske, hjelpe hverandre og samarbeide. Barna skal kjenne at de blir sett, hørt, bekreftet og forstått. Vi veileder barna til å forstå hva som er rett og galt i ulike situasjoner. Vi jobber for å gi barna fellesskapsfølelse og la de kjenne at de har gruppetilhørighet.	Vi skal legge til rette for at barna skal få tid og anledning til å undre seg, stille spørsmål og reflektere over opplevelser. Vi skal hjelpe barna til å utvikle evnen til å løse konflikter, med støtte og veiledning fra ansatte. Barna skal oppmuntres til å bry seg om, samt ta vare på hverandre. Alle skal oppleve å ha en god venn, samt få en forståelse av hvordan man er en god venn. Lære å vise respekt for alt liv i naturen.	Barn og ansatte reflektere sammen over egne handlinger, og konsekvensen av disse. Vi skal gi barna nok tid til undring over store og små ting, fenomener og hendelser i hverdagen og samfunnet vårt. Vi skal legge til rette for gode dialoger. Oppmuntre de eldste til å være gode rollemodeller for de yngre barna. La barna øve på å reflektere over «rett og galt» i ulike situasjoner.

Nærmiljø og samfunn

1-2 åringen	3-4 åringen	5-6 åringen
Nærmiljøet brukes aktivt hver dag. Barnas interesser er viktig for valg av turmål. Barna skal få erfare at de har en egenverdi og er betydningsfulle for andre. Vi har fokus på at alle har de samme mulighetene, men at vi gjør ting i ulikt tempo og til forskjellig tid.	Vi blir kjent med barnehagens nærområde. Vi samtaler og reflekterer rundt felles opplevelser. Vi lærer om samisk kultur og tradisjon gjennom hele året. La barna få en begynnende forståelse av at vi er en del av et større samfunn. Vi gir barna kjennskap til de ulike arrangementene på Birkebeineren skistadion.	Vi gir barna kjennskap til de ulike kulturtilbudene i Lillehammer. Vi går på litt lengre turer og utforsker mer av nærområdet. Vi ønsker å gi barna økt kunnskap om og tilknytning til lokalsamfunnet, natur, kunst og kultur, arbeidsliv, tradisjoner og levesett. Vi gir barna kjennskap til, og deltar der det er naturlig i de ulike arrangementene som foregår på Birkebeineren skistadion.

Antall, rom og form

1-2 åringen	3-4 åringen	5-6 åringen
Vi knytter telling og begrepsbruk til kjente konkreter, for eksempel eventyr og fortellinger i hverdagsaktiviteter. Vi velger sanger, rim og regler som gjør at barna får kjennskap til matematiske begreper på en lekpreget måte. Barna får erfaring med ulike former og materialer. Bevisst utforming av lekemiljøet gir barna erfaring med størrelse, mengde og materialers ulike egenskaper.	Vi bruker matematiske begreper som vi knytter til det barna opplever og erfarer i hverdagen. Barna får erfaring med tall, telling og mengder gjennom hverdagslige aktiviteter, litteraturformidling og matlaging. Vi gir barna erfaring med ulike typer terningspill og regellek. Vi utformer lekemiljøet bevisst slik at det gir barna mulighet til å selv være kreative med ulike materialer, som gir de økt kunnskap og forståelse om konstruksjon og romfølelse.	Vi utnytter de mulighetene naturen gir til å eksperimentere og undre oss over matematikk, slik som former, størrelser, mengder og materialer. Vi gir barna erfaring med avstand, tid og orientering i forhold til kjente turmål. Vi har alderstilpassede spill med fokus på matematiske begreper. Lekemiljøet skal gi barna mulighet til selv å søke ny kunnskap og forståelse for mengde, romfølelse og ulike måter å konstruere på.

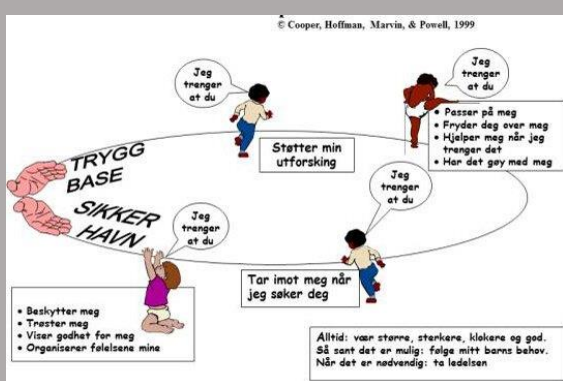
Overganger

Oppstart i barnehagen

«Barnehagen skal i samarbeid med foreldrene legge til rette for at barnet kan få en trygg og god start i barnehagen.» *Rammeplan 17*

I Birkebeineren Friluftsbarnehage ser vi det som viktig at barnets behov styrer tilvenningen. Vi har derfor ingen fast mal, men legger en plan sammen med foresatte for hvordan vi kan gi barna en best mulig barnehagestart. Hovedmålet for oss er å gi barna en trygg og god start på barnehagehverdagen, fylt med positive opplevelser.

Trygghetssirkelen er et viktig arbeidsredskap for oss i tilvenningsprosessen, som hjelper oss til å forstå barnets behov enda bedre

Vi voksne fungerer som en trygg base for barnet, og setter relasjonsbygging høyt. Vi skal sørge for at barnet får gode relasjoner til oss voksne, samt til de andre barna i barnehagen.

Overgang fra Grantoppen til Furukrona

Vi har gode rutiner på overgang innad i barnehagen. Det å skulle gå fra Grantoppen til Furukrona forberedes for barna ved at vi snakker om det i god tid, barna er på besøk på Furukrona samt at de er med og flytter sine ting over på ny plass. Vi er heldige som er en relativt liten barnehage som gjør at barna er kjent med alle voksne og de andre barna. Dette gjør overgangen mellom avdelingene innad i barnehagen trygg.

Overgang barnehage- skole

Siste året før skolestart har vi «Klubb». Dette er en milepæl i barnets barnehageliv. Et viktig fokus er hvordan vi best mulig kan ruste barna til å ha tro på seg selv og sine egne ferdigheter slik at de er robuste i møte med det sosiale livet i skolegården. For å være en god støttespiller på veien for barna, har vi fokus på hvordan vi kan bygge god psykisk helse.

Klubben har egen skitur i løpet av vinteren, overnatting på våren, de får egen spikkekniv samt deltar på svømmeopplæring på Jorekstad.

Dette er aktiviteter som sammen med fokus på selvstendighet og mestringsfølelse danner viktige byggesteiner fram mot det å skulle starte på skolen.

Lillehammer kommune har egen plan for overgang barnehage- skole som vi følger. Denne planen beskriver samarbeidet mellom skole og barnehage, inkludert skolebesøk. Dette dokumentet er en elektronisk, og ligger tilgjengelig på Lillehammer kommune sine nettsider: <https://sway.office.com/cObTRXgJd4wIV02F>

Denne planen sikrer at alle første klassingene i Lillehammer har noe som er felles. Planen har som formål å sikre sammenheng og kontinuitet mellom barnehage og skole, samt ivareta kvaliteten og systematikken i femårsgruppene og begynneropplæringen. Planen skal bidra til at alle barn og unge, uavhengig av behov og forutsetninger, deltar og lærer i et inkluderende fellesskap sammen med jevnaldrende.

